

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

11. Vltimum Argumentum principale ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

modo essentialiter, quæ non sit essentialiter formaliter negatio, dum tamen non sit primario negatio negationis: ergo falsum est fundamentum. Maior est ipsa sententia adversariorum: minor sic probatur, quia tenebræ sunt conceptus negativus, & cæcitas etiam: sed cæcitas est negatio tenebrarum; item negatio Dei est negatio negationis hominis, & nihilominus non sunt positiva: ergo etiam potest dari negatio negationis formalis aliquo modo, dum tamen non sit primario negatio negationis: sed primario positivi, quod autem sunt negationes negationis, sic probatur, quia hoc est verum dicere cæcitas non est tenebræ, tenebræ non sunt cæcitas: item negatio Dei non est negatio hominis, siquidem possunt separari ab eodem subiecto, imo separantur de facto, & coniunguntur, & etiam in vno subiecto, non in homine datur negatio Dei, & non datur negatio hominis, in Angelo autem reperitur negatio Dei simul cum negatione hominis: ergo vna negatio est negatio alterius, siquidem cæcitas non solum negat visum: Sed etiam negat tenebras; imo essentialiter negat tenebras, quia in primo conceptu cæcitas est negatio tenebrarum, & cæcitas ut cæcitas, & ut distinguitur à quocumque positivo, non est privatio lucis, sed visus; unde in suo conceptu negat privationem lucis: ergo sub ultimo conceptu negationis, est negatio negationis, nec potest dici quod est positivum, quia tenebræ adæquate sunt carentia lucis; unde adæquate est negatio: & præterea quia in negatione non datur positivum, ut pro constanti habetur apud omnes, præcipue cum vnaquæque res ex vi suæ essentiae distinguatur ab alia, quia cæcitas ut cæcitas est, v.g. sine aliquo addito distincto positivo à se essentialiter, distinguitur à tenebris, ut homo sine aliquo addito distinguitur essentialiter ab equo; imo si per aliquod additum distingueretur, non esset distinctio essentialis, quæ petit necessario esse per prædicata essentialia, sed esset entitativa, & per additum, sicut homo albus distinguitur à se ipso, ut infirmo, non essentialiter, quia est per aliquod additum extra essentiam: ergo si cæcitas in quantum negatio distinguitur essentialiter à tenebris, & distinctio est negatio illius: ergo ex vi suæ essentiae negat cæcitas tenebras: ergo vna negatio potest esse negatio alterius negationis, manendo in esse formali negationis.

¹⁴² Dices negationem illam, quæ constituit vnum, non quomodocumque esse negationem negationis, sed primario, & ideo esse positivum.

¹⁴³ Sed contra, quia falsum est hoc, nam negatio illa quæ formaliter constituit vnum, est primario negatio positivi, scilicet divisionis formalis, quæ divisio formaliter sumpta est relatio; relatio autem positivum quid est, & sic talis negatio primario non negat negationem: sed positivam entitatem respectus, ut nuper longe demonstratum manet.

SVBSECTIO XI.

Ultimum argumentum principale ponitur.

¹⁴⁴ **P**ater Hurtado disp. 4. de unitate reali in metaph. 2. explicans quid sit indivisio, quam addit unitas supra ens, sic ait §. 46. hinc patet quomodo unitas sit attributum entis, negatio autem quam

dicit indivisum, non est ipsa indivisio, quia hæc est positiva unio: sed est divisio cui opponitur, sicut non tenebræ dicuntur negationem non in recto, & in ipsa luce: sed in obliquo commotam, tanquam contradictorium; quia negatio sunt tenebræ: sic P. Hurtado, itaque in sententia huius Authoris id cui opponitur indivisio, est contradictorium unionis, id est non unio, quia ut ipse Hurtado expresse docet, indivisio est positiva unio: ergo de primo ad ultimum, sequitur ex tua sententia ens ut sic esse vnum, quia dicit unionem: sed hoc est falsissimum: ergo falsa est tua sententia; maior est certa, ut patet ex illis verbis; negatio autem quam dicit indivisum non est ipsa indivisio, quia hæc est positiva unio, itaque in tua sententia unio, & indivisio sunt idem: ergo si vnum constituitur per indivisionem constitueretur sine dubio per unionem.

Minor sic probatur, quia quicquid convenit superiori, convenit omni contento sub illo; sed ens ut sic quatenus vnum, est superius respectu Dei, & creaturarum: ergo quicquid convenit enti ut sic, constituendo ipsum, convenit etiam Deo ut constituat ipsum in esse vnus: sed falsissimum est dicere Deum constitui unionem in esse vnus transcendentaliter: ergo falsum est dicere ens ut sic constitui in esse vnus per unionem, seu indivisionem positive sumptam: totus primus syllogismus est textus, innititur enim principio illo evidentissimo *dici de omni*, id est, quicquid dicitur realiter de superiori, dicitur realiter de omni contento sub illo; unde quia de ente dicitur quod sit verum, etiam dicitur de Deo; & creatura, & quia de homine prædicatur risibilitas, prædicatur etiam de Petro, & Paulo, &c. ergo quicquid convenit enti ut sic, constituendo ipsum in esse vnus, convenit etiam Deo, ut constituat ipsum in tali esse.

Minor secunda est manifesta, quia illi enti convenit unio, quod habuerit partes unitas inter se, & quod fuerit compositum: sed Deo repugnat omnino habere partes inter se unitas, & esse compositum realiter, ut dicit catholica sanctum est: ergo repugnat Deo omnis unio realis: ergo falsissimum est dicere Deum constitui in esse vnus transcendentaliter per unionem realem, alias Deus non esset simplicissimus, quod est hæreticum, siquidem non quomodocumque simplex est: sed potius omni simplicitate decoratur.

¹⁴⁷ Vergetur, quia ens ut sic, abstrahit ab omni particulari ente: ergo abstrahit ab ente composito, & simplici: ergo in se neque habet compositionem neque simplicitatem, & nihilominus ens ut sic est vnum, & non præscindit ab unitate adæquate sumptum ens, quia unitas est attributum illius: ergo unitas ut sic, quæ est attributum entis, non est indivisio, quæ sit vnio: ergo alia indivisio est qua constituit ens in esse vnus.

Dices ens ut sic non negare unionem, sed præscindere ab ipsa, ac proinde esse vnum.

¹⁴⁸ Sed contra primo, quia licet non neget unionem, saltem non affirmat illam, v.g. animal ut sic, licet non neget rationalitatem, nihilominus non affirmat rationalitatem, & ideo dicimus animal de se non esse hominem: tunc sic, ut detur aliquis effectus formalis positivus, necessario debet dari forma positiva talis effectus, & non sufficit ad illud præscindere à tali forma, etiam si non neget illam, quia forma est de essentia effectus formalis: sed effectus formalis non potest præscindere

Quæst. II. Quid addat Vnum supra ens. 245

149 à sua essentia, alias idem præscinderet à se ipso: ergo effectus formalis non solum potest non negare formam per quam essentialiter constituitur: sed etiam potest positive habere formam; alias homo secundum se esset Petrus, quia licet præscindat à petreitate, non negat illam: atqui homo minime secundum se est Petrus, quia ex eo quod præscindit à Petreitate non includit illam positivè; quod requiritur necessario ut homo redderetur Petrus per petreitatem.

150 Sed ens licet non neget unionem, quia præscindit ab illa non continet illam formalissime: ergo ens non est vnum, quia vnum est effectus formalis per te unionis: sed non potest negari quod sit vere vnum: ergo vnum non est effectus formalis unionis, neque constituitur in tali esse per unionem positivam, seu per indivisionem quæ vniest: sed potius per negationem, vel multitudinis, vel relationis divisionis.

Secundo contra, & per impossibile supponamus subiectum illud posse esse vnum, licet præscindat ab unionem, ex eo quod non neget, & excludat unionem, & neget illam: itaque si negaret unionem, & non solum præscinderet ab unionem per repugnantiam respectu unionis, nullo modo esset vnum transcendentaliter.

151 Tunc sic, Deus non solum præscindit ab unionem, sed potius omnino negat illam; item Angelus in ista essentia quatenus distinguitur à substantia negat etiam unionem, quia Deo in omni conceptu ipsius repugnat omnino vni inter partes ex vi simplicitatis divinæ; Angelo autem repugnat in essentia vni: ergo Deus, & Angelus nullo modo habent unitatem transcendentalem, quia cui repugnat ratio formalis, repugnat omnino effectus vel quasi effectus formalis illius: sed Deo, & Angelo repugnat vni quæ per te est indivisio constitutiva per modum rationis formalis unitatis transcendentalis: ergo repugnat illis unitas transcendentalis, quæ est quasi effectus formalis talis unionis, aut indivisionis.

152 Dices unionem non esse indivisionem constitutivam unitatis in omni ente: sed solum in composito, ac proinde bene posse esse ens ut sic vnum, sine unionem, & idem est de Deo, & Angelo.

153 Contra primo: ergo male asseris, dicendo universaliter §. *supra citato*, attributum entis, quæ est unitas, constitui per indivisionem, quæ est vni, quia propositio indefinita, ex eo quod æquivalat universalis, in prædicatis necessariis & essentialibus, falsificatur ex quacumque exceptione, & ex quocumque singulari falso: sed falsum est dicere; ut tu nunc asseris, Deum, & Angelum esse vnum per unionem; imo de ipso ente asseris non esse vnum per unionem in hac ultima solutione: ergo falsa est hæc propositio: omne vnum essentialiter constituitur per unionem: sed indefinita habet eandem veritatem, & falsitatem, quam habet universalis: ergo hæc propositio attributum entis, quod est vnum, constituitur per indivisionem, quæ est vni, erit falsa, quia est de prædicatis necessariis.

154 Secundo contra: ergo si indivisio ut sic sive unitas non est vni, dicas mihi quid sit in omnibus entibus, & in ente ut sic. Respondet Hurt. in fine §. *ergo res*, rem esse vnam per suam entitatem simplicem, vel per unionem suarum partium, quod §. *2. disp. 4. §. 2. deducitur*, amplius explicans hoc negotium, sic ait: Secundo deducitur in rebus simplicibus earum unitatem esse adæquate idem cum

earum essentia, ut unitas puncti cum puncto, quia unitas est omnium maxima, quia maxime distat à divisione constituyente pluralitatem, quapropter Deus est verum omnium maxime vnum, quia maxime distat à divisione, & compositione, composita enim non sunt tam vnum quæ pluralitatem includunt parti in qua faciunt compositionem vnum per unionem. sic Pater Hurt.

Sed hæc responsio multis peccat, & sic sensim, aut paulatim debet impugnari quod in hunc modum fit.

Primo, quia hæc responsio non solvit totam meam difficultatem; nam primo, & principaliter interrogavi per quid constituatur vnum ut sic, vel ens ut sic in esse vnius, quia ens ut sic non potest constitui in esse vnius per compositionem aut simplicitatem, quia ens ut sic abstrahit à simplicitate, & compositione, & sic est indifferens ad utramque: ergo neque habet simplicitatem, neque compositionem, quæ sunt differentiæ oppositæ constituentes oppositas species entium, scilicet ens simplex, & ens compositum; cum autem ens ex eo quod præcise est ab omni differentia, nullam includat, inde est quod ens ut sic non debeat includere simplicitatem, & compositionem; sed potius debet præscindere ab utraque, sicut præscindit à perfectitate, & inalicitate, quia sunt differentiæ constituentes diversa genera entium inferiora ente: ergo sicut non potest constitui ens in aliquo attributo per perfectitatem aut inalicitatem, quia sunt differentiæ à quibus præscindit ens, ita similiter non potest constitui in esse vnius quod est attributum entis per simplicitatem, vel compositionem, quia sunt differentiæ etiam inferiores, constituentes varia genera entium, à quibus necessario præscindit ens; ergo per aliud constituitur ens ut sic in esse vnius quod in tua solutione non dicis: ergo maneam, & defectuosam responsionem tribuis, siquidem non respondet principali quæsitio, videlicet quid sit indivisio per quam constituatur ens ut sic, propterea abstrahit ab ente simplici, & composito in esse vnius, nec potest dici quod ens ut sic constituatur in esse indivisi, & vnius per rationem abstractam à simplicitate, & compositione secundum explicitas rationes illarum.

Quia à duabus differentiis oppositis secundum explicitum earum, nihil potest abstrahi commune quod conveniat enti ut sic, tanquam attributum illius: sed simplicitas, & compositio sunt differentiæ oppositæ contrahentes ens ut sic; ergo nihil potest abstrahi ab illis secundum explicitum, quod possit convenire enti ut sic, & constituere ipsum in esse vnius. Maior est evidens: ideo à perfectitate, & inalicitate non potest abstrahi quoad explicitum earum aliqua ratio, quæ conveniat enti ut sic, & constituat aliquod attributum entis, quia perfectitas, & inalicitas sunt differentiæ ita oppositæ quoad explicitum, ut in vlla ratione quoad explicitum conveniant, unde differentiæ oppositæ ut sunt perfectitas, & inalicitas solum conveniunt in confusa ratione quæ includitur in illis, scilicet in ente; unde ab illis solum potest abstrahi ratio entis confusa inibita in ipsis; præter rationem autem entis nihil reperitur in ipsis quod sit convenientia ipsarum, & tribuat fundamentum intellectui ut præscindat ab illis aliquid distinctum ab ente, & quod possit esse secundarius conceptus entis, quia in explicitis rationibus solum datur simplicissima ratio oppositionis, & differentiæ, &

Hi 3 sic

sic in nulla ratione quoad explicitum conveniunt: ergo nihil reperitur in explicato earum quod possit abstrahi ab illis, & hoc non solum convenit perfectitati, & inaleitanti, sed etiam omnibus differentiis essentialibus, à quibus nihil potest abstrahi quod conveniat superiori tanquam passio aut attributum illius; quapropter nullus est qui asserat à rationali, & irrationali posse abstrahi quoad explicitum aliqua ratio, quæ possit esse secundarius conceptus animalis, aut viventis, aut substantiæ, & ratio à priori est, quia quoad explicitum sunt adæquate differentiæ oppositæ, quod non ita contingeret si convenirent quoad explicitum in aliquo conceptu qui possit abstrahi ab illis ut sic.

157 Sed simplicitas, & compositio sunt ita oppositæ differentiæ constituentes oppositas species essentialiter distinctas, ut quoad explicitum simplicitatis, & compositionis in nihilo conveniant quod abstrahatur commune, quodque possit esse attributum, & secundarius conceptus entis ut sic: ergo nihil est quod possit esse attributum entis ut sic, & secundarius conceptus positivus entis: patet hæc consequentia, quia ens ut sic non constituitur in attributo sibi adæquato per simplicitatem, & compositionem, quia ens ut sic abstrahit ab illis ut differentiæ sunt: sed neque continet simplicitatem neque compositionem aut simul, aut divisim, aut disjunctive, aut collective, quia nulla ratio superior, & communis secundum se includit in suo conceptu formali differentias quoad explicitum earum, alias non posset præcendi simpliciter, & absolute, imo licet confuse contineret differentias, non sufficeret hoc ut constitueretur per illas in esse unius, quia ens ut sic non solum confuse est unum in suo conceptu præciso, sed etiam explicitè est verum, & bonum: sed explicitus effectus formalis petit explicitam formam, quia forma est de expresso, & explicito conceptu effectus formalis: unde eo modo quo est forma in subiecto, ita constituitur effectus formalis, neque aliter potest constitui effectus ac talis forma est in illo, quare si forma est confuse, & non explicitè effectus formalis debet esse confusus, & non expressus: sed ens non habet simplicitatem expresse, & compositionem expresse, sed tantum confuse: ergo tales differentiæ non possunt constituere expresse ens in esse unius, quod est effectum formale talium differentiarum; solum enim confuse erit unum si ab illis constituitur in esse unius, ut v. g. quia perfectitas, & inaleitas constituunt substantiam, & accidens, & non continentur expresse sed solum confuse in ente, constituunt ens expresse prout hoc nomine significatur in esse substantiæ, & accidentis, sicut propter eandem rationem non constituitur ens in esse hominis, & bruti quoad expressum, sed solum confuse: sed ens adhuc in quacunque præcisione conceptum expresse est unum verum, & bonum, & expresse prædicantur de ente, hæc attributa, & non solum confuse conveniunt illi talia attributa: ergo non constituitur ens in esse unius per simplicitatem, & compositionem, secundum expressum earum, quia secundum expressum non continentur in ente.

158 Sed neque constituitur in esse unius per aliquod confusum earum, vel per aliquid quod ab illis quoad expressum commune abstrahitur: ergo minime constituitur in esse unius per simplicitatem, & compositionem, nec per aliquid illarum.

Ergo constituitur ens in esse unius per aliam formalitatem distinctam, seu omnino diversam ab illis, qualis ea est quæ nos assignamus, scilicet negationem divisionis ultimo formaliter aut primo fundamentaliter: secunda pars illius minoris est evidens ex supradictis, quia quoad expressum earum nihil abstrahitur: prima pars minoris etiam patet, quia nihil est confusum in simplicitate, & compositione, nisi ratio entis quæ transcendit differentias, & in illis confuse imbibitur: sed ens non potest sui ipsius esse attributum, quia idem omnino non est secundarius conceptus sui ipsius: unde nemo potest dicere ens esse attributum entis, quia iam non tria attributa, sed quatuor assignarentur, & quod maius est idem omnino sine ulla diversitate ex parte obiecti, neque adæquate, neque inadæquate per solam replicationem eundem nominis, esset attributum, & essentia simul.

Tunc sic ergo in particularibus nullum potest 160 constitui in esse unius per simplicitatem aut per compositionem: patet evidenter, quia per id constituitur attributum ut sic entis, quod abstrahitur à particularibus unitatibus, sicut per id constituitur verum ut sic, quod abstrahitur à veritatibus particularibus, sicut per id constituitur ens ut sic, quod fuerit abstractum à particularibus entibus, & ratio est manifesta, quia nihil est ratio superior, nisi id quod contrarium erat in inferioribus, & abstrahitur ab illis per convenientiam, quam habet inter se in illa ratione; sed nihil est commune quod possit abstrahi neque confusum, neque clarum à simplicitate, & compositione, quod possit esse attributum entis: ergo simplicitas, & compositio non est id per quod constituitur particularia entia in ratione unius, quia si simplicitas, & compositio constituerent particularia entia, daretur in illis convenientia quæ abstracta ab illis constitueret ens in esse unius: sed nihil est in quo conveniant, & possit abstrahi, &c. ergo simplicitas, & compositio non constituunt Deum, hominem, & Angelum unitatibus transcendentibus.

Explicatur à contrario sensu, ideo nos dicimus 161 posse convenire Deum, hominem, & Angelum in unitatibus, quia habent negationes divisionis in seipsis, quæ conveniunt in ratione negationis divisionis ut sic, quæ abstracta potest constituere ens in suo attributo; nam sicut essentia ut sic abstrahitur ab omnibus essentis, & sic abstracta est ens ut sic, ita similiter unum ut sic quod est attributum entis, seu constitutum unitatis ut sic, debet esse ratio abstracta ab omnibus unitatibus particularibus, seu à particularibus constitutivis unitatum particularium: sed nihil est quod possit abstrahi à simplicitate, & compositione, quod possit esse attributum entis propter rationes dictas: ergo simplicitas, & compositio non possunt constituere entia particularia in unitate transcendentali: ergo neque Deus est unus transcendentaliter per simplicitatem, neque homo per compositionem: ergo per negationem divisionis constituuntur.

Dices simplicitatem, & compositionem 162 venire etiam in alio conceptu, scilicet in conceptu differentiæ ut sic, ac proinde abstrahi ab illis talem conceptum, qui possit esse attributum unitatis.

Sed contra manifestè, quia unitas ut sic in suo primo conceptu non est differentia aut distinctio ut sic, & ideo unitas ut sic non est relativus conceptus

Quæst. II. Quid addat Vnum supra ens. 247

ceptus sed absolutus; nam vnum ad se est vnum, & non ad aliud: sed differentia ut sic est conceptus relativus, quia omne quod differt ab alio, est non à se ipso, quare differens est ad aliud sicut diversum, dissimile, & oppositum; ergo sicut neque diversitas, neque dissimilitudo, quia conceptus relativi sunt; & non absoluti non possunt constituere unitatem ut sic, quia unitas ut sic est conceptus absolutus; ita similiter differentia ut sic non potest constituere unitatem ut sic propter eandem rationem; quod adeo verum est ut unitas ut sic potius dicat negationem relationis in se ipso, quam dicat talem relationem: ergo differentia ut sic quæ abstrahitur à simplicitate, & compositione non potest constituere ens ut sic in esse vnius: ergo neque simplicitas, & compositio possunt constituere particularia entia in esse vnius.

164 Deinde, quia à differentia ut differentia est, & à diversitate, & cæteris abstrahitur conceptus distinctionis ut sic, quia diversitas, & differentia proprie sumptæ conveniunt in hoc quod est distinguere, & sic sunt species distinctionis ut sic, quare distinctio ut sic contracta per distinctionem essentialem est differentia essentialis; unde idem est synonyme distinguere, ac differre essentialiter, sicut distinguere individualiter, & differre individualiter sunt idem synonyme.

165 Atqui distinctio seu divisio ut sic à quolibet alio est vel secundarius conceptus unitatis ut sic, & sic vnum ut sic definitur primario, dicendo est indivisum in se, & secundario est divisum seu distinctum à quolibet alio, vel est conceptus, aut formalitas omnino distincta ab unitate, quare nullus hucusque dicit unitatem esse divisionem seu distinctionem; sed potius omnes asserunt esse indivisionem, & indistinctionem: ergo differentia seu distinctio ut sic quæ abstrahitur à simplicitate, & compositione non potest constituere ens in esse vnius, sed præter hanc rationem, & præter rationem entis quæ nullo modo constituunt ens in tali attributo non habent convenientiam, quæ possit abstrahi ad constituendam unitatem ut sic: ergo tales differentie simplicitatis, & compositionis nullo modo possunt constituere unitates transcendentales particularium entium.

166 Secundo contra, quia per te res simplex est una per entitatem, & essentiam simplicem: ergo vel res simplex, quatenus essentialiter, talis entitas est, & quatenus ex differentia particulari simpliciter constituitur in esse talis entis, constituitur etiam in esse vnius formaliter vel non; nisi per aliud quod se habet ut quid superadditum essentia simplici, hoc secundum non videtur dicere P. Hurt, sed potius primum, quia *sect. 1. §. confirmatur*, sic ait: ergo punctum per suam essentiam est indivisum, & *sect. 2.* sic dicit: in rebus simplicibus earum unitatem esse adæquate idem cum earum essentia, ut unitas puncti cum puncti essentia, quod clarius dixit *sect. illa 2. §. difficilis* ibi: Difficilis, inquit, mihi est probare distinctionem unitatis ab ente, & eius attributionem, quam affirmare eam esse positivum conceptum; hac de re dum constet, non multum interest eam esse attributum aut essentiam.

167 Sed in hoc sensu oppugnatur Hurt. sic per te unitas entis particularis simplicis puncti, nimirum animæ rationalis, Angeli, & Dei, est eius

essentia, quia essentia eorum, est eorum simplicitas; sed essentia Angeli; v. g. est primarius conceptus Angeli: ergo essentia Angeli non est unitas ipsius; patet consequentia, quia unitas per te non est essentia; sed attributum entis ut tu asseris *disputatione tertia, de entis attributis, sect. 2. §. 8.* quia tu asseris attributum non esse primum conceptum rei sicut est essentia; verba enim tua hæc sunt formaliter. *De numero attributorum entis diversa sunt opiniones, mihi placet Fonseca dicens: attributa simplicia esse tria, nempe vnum, verum, & bonum: sed attributum est secundarius conceptus rei, & supponens primario rem à qua derivatur, ut tu asseris disp. 3. sect. 1. in fine, his verbis: attributa autem vocantur, quia attribuntur primario conceptui, tanquam rationi à qua derivantur, & in principio illius sectionis sic ais, attributum est conceptus secundarius, & consequens primo: sed essentia Angeli, & animæ rationalis sunt primi conceptus illorum, nullum alium primum supponentes à quo deriventur: sed potius ab essentia tanquam à primo conceptu derivantur reliqua: ergo unitas quæ est attributum non est essentia Angeli.*

Deinde, quia quicquid convenit superiori, & eo modo quo convenit illi primo intentionaliter debet contractum convenire omnibus inferioribus, v. g. quia bonitas, & veritas, quatenus attributa entis non sunt conceptus primarij entis, sed secundarij, supponentes primum scilicet ipsam essentiam entis, & sic secundario conveniunt enti, quod est superius Angelo, animæ, & cæteris omnibus inferioribus, eodem modo secundario, & ut attributa conveniunt illis: sed unitas est attributum entis ut sic, & illi convenit ut secundarius conceptus extra essentiam ipsius: ergo unitas debet convenire omnibus inferioribus eodem modo secundario, & attributaliter, quia quod est attributum in superiori passio, aut proprietas illius contractum in inferiori non est essentia inferioris, sed potius est attributum illius; v. g. quia risibilitas est passio hominis ut sic contracta ad Petrum non est essentia Petri, sed potius passio ipsius; unde bonitas ut sic, aut veritas nullo modo possunt esse de essentia entium particularium: sed per vos unitas est attributum entis, & secundarius conceptus entis ut sic, & non est de essentia entis ut sic: ergo nec potest esse essentia talis entis seu Angeli, sed potius erit attributum illius, & extra essentiam ipsius tanquam secundarius conceptus illius.

Declaratur amplius, quia id quod constituit essentialiter aliquod particulare ens, supponitur ad constitutionem unitatis, quia essentia supponitur ad passionem: ac proinde unitas non est tale prædicatum essentialiter; sed compositio est de essentia entis particularis: ergo compositio non potest esse unitas: maior est evidens, ut patet ex dictis; minor est clarissima, quia ens compositum, v. g. homo essentialiter constituitur per unionem: ergo unio est de conceptu essentiali hominis quod est tale ens: ergo unio est prædicatum essentialiter talis entis quod amplius patet, & evidentijs probatur; nam omne id prædicatum, quod distinguit hominem vivum ab homine mortuo, seu à non homine est de essentia primaria hominis: sed homo vivens per solam unionem animæ & corporis, est vivens, & distinguitur à mortuo, quia per solam ablationem unionis moritur homo, & sic non est vivens: ergo unio constituit hominem essentialiter. Deinde,

de,

de, quia res composita essentialiter differt à re simplici, ut est Angelus per compositionem: ergo constituitur essentialiter per compositionem, quia per id constituitur essentialiter per quod distinguitur essentialiter ab alio: sed compositio est vnio: ergo per vnionem constituitur res composita essentialiter: ergo compositio non est vnitas entis particularis, quia vnitas non constituit essentialiter ens particulare, ex eo quod sit attributum, & secundarius conceptus entis particularis.

170 Vergetur, nam in huiusmodi ente quod per compositionem fit, quicquid positivum physicum considerari potest, pertinet ad rationem entis ut tale ens est, etiam si ratione præscindatur à conceptu vnus, ut in humanitate vnio animæ, & corporis est de ratione essentiali talis entis, ut tale ens est specificative, & in re ipsa, & similiter in linea vnio partium in puncto est de ratione entis, ut est in tali specie quantitatis continua: ergo omnis etiam ratio positiva metaphysica, quæ in tali vnione physica fundatur, pertinet formaliter, & secundum rationem ad rationem talis entis, non quatenus concipitur vnium, sed quatenus formaliter contractum seu determinatum in ratione talis entis: ergo ratio vnus nihil positivum addere potest, etiam ratione distinctum. Tercio id explicatur in entibus simplicibus, in quibus perfectior videtur esse vnitas, imo ipsa simplicitas videtur esse maxima vnitas: sed simplicitas de formali non dicit rationem positivam, etiam sola ratione distinctam ab ente simplici, & à perfectione, quæ in ratione entis, seu talis in eo concipitur, adeo ut etiam in Deo iuxta probabiliorum Theologorum sententiam, simplicitas ut sic nihil addat Deo perfectionis, etiam secundum rationem supra perfectionem summæ actualitatis eius, in qua negatio illa fundatur, quam simplicitas exprimit: ergo multo minus vnitas ut sic, potest dicere rationem positivam, & hæc conclusio amplius patebit ex sequentibus, & ex solutionibus argumentorum.

171 Deinde, quia essentia Angeli, & vnio substantialis in homine, & accidentalis in quantitate solum conveniunt formaliter in ratione entis realis, cum nulla detur alia convenientia, in qua conveniant illæ rationes quæ in sententia Hurr. sunt vnitates Angeli, hominis, & quantitatis, quia tam diversa entia, ut sunt modus substantialis, modus accidentalis, perfectissima entitas Angeli, & essentia illius non possunt in aliqua alia minus universali, & minus remota convenire: ergo ab illis sola formalissima ratio entis realis potest abstrahi: sed vnitas ut sic, quæ est attributum entis est ratio communis abstracta ab vnitatibus particularibus: ergo vnitas ut sic est ens ut sic formalissime: ergo vnitas est ipsa ratio entis: ergo non attributum sed est falsum: ergo vnitas non est ratio abstracta ab illis, sed ab alijs particularibus rationibus: ergo vnitates particulares non sunt in Angelo sua essentia, in homine sua vnio, & in linea puncta.

172 Confirmatur, quia si vnitas compositi est vnio: ergo vnitas compositi distinguitur realiter à composito: ergo non est attributum illius, nec vnium erit transcendens, quia in sententia Hurr. vnitas quæ est attributum entis non distinguitur realiter ab ente, cuius attributum est, ut probat ipse *disp. 3. de entis attributis, sect. 1. conclusio*

clausula seu *Dico* 1. his verbis [quia attributum pro formali est idem à parte rei cum essentiali: sed negatio, & privatio non sunt idem à parte rei cum ente: ergo negatio, aut privatio non sunt entis attributa.] Deinde *sect. 2. conclusio* seu *Dico* 4. dixit conceptum entis includi in attributo: consequentia illa patet, quia vnio compositi, v. g. in homine est modus substantialis à parte rei distinctus à toto composito distinctione includentis ab inclusio: sed per te vnio compositi est vnitas: ergo vnitas distinguitur à parte rei tanquam modus essentialiter constituens ipsum.

173 Ut Respondeat Hurtado huic argumento sic ait [Adverte, quando dicimus rem esse vnam, significari totum compositum rei, & in illo non esse divisionem, sed omnes partes eius aliquomodo esse vnitas, v. g. homo est vnus, quia in toto conceptu hominis non est divisio nempe neque inter materiam, neque inter formam, & vnionem; contra vero est evidens argumentum probans partes habere vnitatem distinctam à punctis, quia illæ partes præcis punctis sunt singulares: ergo habent indivisionem in alias partes quæ sunt idem adæquate cum illis, quapropter dicendum vnitatem compositi esse idem adæquate cum toto composito, v. g. vnitas hominis est idem adæquate cum vnitatibus materia, formæ, & vnionis, & suppositorum, reduplicative autem vnitas totius compositi, in quantum totius realiter distinguitur à toto composito, & eius vnitate, quia illa reduplicatio appellat supra solam vnionem, quæ est ratio formalis compositi, in quantum compositi, itaque si cum proportionem sumatur ens, & vnium, vbique ratione tantum distinguitur, nempe vnitas vnionis ab entitate vnionis; at vero non qualibet vnitas sola ratione distingui à quolibet ente.]

Sed hæc solutio mihi maxime displicet, quia confusionibus, æquivocationibus, & falsitatibus plena est, & sic oppugnatur.

174 Primo, quia vel in ente composito vnitas est eius indivisio, & vnio, vel est aliud distinctum ab vnione; hoc secundum non potest dici, quia est contra te ipsum, & tuam rationem, quam *disp. 4. subsect. 2. sect. 1.* sic efformasti: [Secundo probatur in ente composito, cuius indivisio est formaliter vnio: ergo indivisio est conceptus positivus: ergo vnitas est positiva, quia est indivisio. Confirmatur, carentia vnionis formaliter est divisio partium: ergo vnio est formaliter non divisio partium: patet consequentia, quia vnio, & carentia illius præstant contradictorios effectus: sed carentia vnionis facit rem formaliter divisam: ergo vnio facit rem formaliter non divisam, unde vnam] & sic *§. Si igitur in fine*, sic ais [unde res est vna per vnionem suarum partium] & *§. 2. deducitur*, sic ais [composita enim non sunt tam vnium, quia pluralitatem includunt partium quæ faciunt compositum vnium per vnionem] itaque in tua sententia vnitas compositi est vnio seu compositio illius.

175 Sed vnio distinguitur à parte rei à toto: ergo vnitas transcendentalis distinguitur à toto cuius vnitas est à parte rei, quod est contra omnia tua principia; nam tu asseris contra Scotum nullo modo distingui vnitatem transcendentalem à re cuius vnitas est, ex natura rei formaliter, etiam si talis distinctio petat identitatem realem cum re, ut asserit Scotus: sed vnio compositi sine vlla identitate cum composito distinguitur à parte rei

Quæst. II. Quid addat Vnum supra ens. 249

rei ab illo formaliter: ergo tam magis concedis, quam Scotus, & sic tibi manifeste contradicis. Deinde *disp. 4. de unitate reali. sect. 1. tota subsect. 1. & præque n. 8. §. displicet acriter*, inuheris in Patrem Vazquez, non quia concesserit distinctionem à parte rei, sed quia solum affirmat unitatem transcendentalem distingui per rationem adequatam ab ente cuius est attributum, cuius oppositum efficacissima ratione meo videri demonstras, sed asserendo nunc vnionem compositi esse unitatem transcendentalem illius, concedis non tamen minimam distinctionem, ac concedit Pater Vazquez scilicet per rationem, sed potius concedis absolutam distinctionem à parte rei, quare sine dubio incidis in illam, cupiens vitare caribidum. Vnde si tua argumentatio vrget, ac præmit Patrem Vazquez, te non solum præmit, sed deprimit, labefactat, & iugulat: quomodo enim *sect. 2. eiusdem disputationis. §. difficultus*, alle- ris difficillime posse à te probari distinctionem rationis unitatis ab ente ratione, cuius videris inclinari in sententiam, quæ docet unitatem esse ipsam essentiam entis: si nunc concedis unitatem non solum distingui per rationem, sed etiam à partem ab ente, cuius est attributum, quia in *physisca disp. 4. de compositis. sect. 1. & 2.* asseris, & probas vnionem compositi distingui à parte rei distinctione excludentis ab excluso à partibus: distinctionem autem reali inclusi ab includente à toto: sed tu in hac disputatione metaphysica asse- ris talem vnionem, & compositionem esse uni- tatem compositi entis: ergo nunc concedis ma- iorem distinctionem, quam antea negabas, quare cum minima distinctio nauseam tibi pareret, an- tea nunc sine ulla nausea maximam, & veram di- stinctionem deglutis: ergo tibi aperte contradicis.

176 Nec valet dicere unitatem compositi esse idem cum unitatibus materiæ, formæ, vnionis, & sup- positum, quia unitas materiæ sunt vniones in- ter suas partes, & unitas formæ, etiā sunt vniones partium formæ, si forma materialis est, etsi spi- ritualis, sua essentia simplex, & unitas compositi est vnio inter materiam, & formam: ergo unitas adequata totius compositi sunt omnes vniones tam partium materiæ, quam partium formæ, & vnio materiæ ad formam: patet consequentia, quia per te unitas totius adequata sunt omnes unitates materiæ, formæ, & vnionis: sed per te unitates materiæ, formæ, & vnionis sunt vniones materiæ formæ, & partium vnionis: ergo vniones earum adequatae sunt unitas compositi: sed unitas compositi, seu vniones partium materiæ distin- guuntur à parte rei à materia, & vniones par- tium formæ distinguuntur à parte rei à forma: item vnio materiæ, & formæ distinguitur à par- te rei à materia, & à forma, & à toto composito, itaque omnes simul vniones tam inter materiam, & formam, quam inter partes materiæ, & partes formæ distinguuntur à parte rei à toto composito, quia compositum supra omnes vniones addit omnes partes materiæ, & formæ, quæ non sunt vniones: ergo si unitas adequata compositi est totalis vnio, seu omnes vniones repertæ in com-posito, simul sumptæ: ergo unitas transcendentis adequata compositi distinguitur à parte rei à toto composito, sicut unitas materiæ primæ quæ sunt vniones illius distinguitur à parte rei à ma- teria prima, quia addit materia omnes suas par- tes supra omnes suas vniones, quæ minime sunt vniones.

R. P. Ildaph. de Peñañiel, Theol. Schol. Tom. I.

Item proportionali modo contingit in homi- ne, cuius unitas adequata per vos est entitas simplex animæ rationalis, & omnes vniones in- ter materiam, & formam, & inter omnes partes materiæ: atqui entitas formæ rationalis, & vnio- nes omnes simul sumptæ distinguuntur à parte rei à toto, quia totum includit illas realiter, & præter eas addit omnes partes materiæ primæ, quæ non sunt vniones, neque sunt entitas animæ rationalis: ergo unitas adequata totius distin- guitur à parte rei, à re cuius est unitas, itaque etiam si cum proportionem sumantur unitates, di- stinguuntur ab ente, nam quæ maior proportio potest dari quam ea quæ datur in unitate mate- riæ cum materia, & unitate formæ cum forma, & unitate totius cum toto: sed adhuc in hac propositione unitas materiæ (quæ sunt omnes vniones inter suas partes) distinguitur realiter à materia, & unitas formæ corporeæ à sua for- ma, & unitas totius à toto: ergo omnis unitas distinguitur à re cuius unitas est, si unitas est vnio: ergo unitas totius non sunt eius vniones: ergo aliud non aliud positivum, vt probatum est, ergo negativum.

Neque obstat dicere quod ait Hurtado, nimi- rum quod quando dicimus rem esse vnam signi- ficari totum compositum, non enim hoc obstat, concedo enim vnum in concreto denotare totum compositum, sicut album in concreto, & vnitum seu compositum, dicit totum hominem, & risibi- le similiter, & nihilominus risibile, aut vnitum, aut album, non sunt attributa illorum entium, quia risibilitas, vnio, & albedo in abstracto di- stinguuntur realiter à concretis: ergo similiter licet vnum in concreto dicat totum compositum vnum, non erit attributum, quia unitas in ab- stracto distinguitur realiter à composito: atqui nullum attributum etiam in abstracto distingui- tur realiter à re cuius attributum est, vt patet ex tuis verbis supra citatis, & ideo bonitas, nec ve- ritas distinguuntur realiter ab ente: ergo ne hæc absurda sequantur, non debet dici quod unitas sit vnio aut aliquid positivum: sed negatio di- visionis.

Dices unitatem Angeli, & rei simplicis non esse essentiam Angeli, sed potius simplicitatem illius, quod est secundum membrum supra sub distinctione positum.

Sed contra, quia per te simplicitas est negatio: ergo iam unitas consistit in negatione, & non in positivo: antecedens sic patet ex tuis verbis, quæ sic profert *disp. 4. de unitate sect. 1. §. sicut ergo, num. 2.* sicut ergo res, inquis, simplices, & actuales significamus per negationem composi- tionis, quia negatio quam dicit simplicitas, est vera negatio, quia contradictorie opponitur par- tibus, & compositioni quæ sunt conceptus posi- tivus, & quod contradictorie opponitur concep- tui positivo, est negatio.

Confirmatur, & explicatur in entibus sim- plicibus, in quibus perfectior videtur esse uni- tas, imo ipsa simplicitas videtur esse maxima uni- tas, vt tu asseris: sed simplicitas de formali non dicit rationem positivam, etiam sola ratione di- stinctum ab ente simplici, & à perfectione quæ in ratione entis, seu talis in eo concipitur, adeo vt etiam in Deo iuxta probabiliorem Theologo- rum sententiam simplicitas vt sic nihil addat Deo perfectionis, etiam secundum rationem supra perfectionem summæ actualitatis eius, in

fi qua

qua negatio illa fundatur, quam simplicitas exprimit: ergo multo minus vnitas vt sic potest dicere rationem positivam.

181 Secundo, quia per te vnio, & compositio est vnitas compositi: atqui per te in re simplici, vnitas illius est eius simplicitas, quæ est negatio contradictoria compositionis: ergo vnitas transcendentalis, in varijs inferioribus non constituitur eisdem rationibus formalibus contractis, sed potius maxime contradictorie oppositis; quod falsum probavi supra, quia quando aliquid attributum convenit inferioribus ratione superioris, &c. Videte ergo, nec vnitas compositi est vnio, nec vnitas simplicis est simplicitas.

182 Et amplius demonstratur, quia vnitas vt sic, quæ est attributum entis vt sic, est ratio abstracta ab unitatibus rerum simplicium, & rerum compositarum, quia tota latitudo entis æqualiter dividitur in entia simplicia, & composita: atqui si vnitas entis simplicis esset simplicitas, quæ est negatio compositionis, & vnitas compositi esset compositio, non posset abstrahi vnitas vt sic; unde non daretur attributum entis vt sic, quia vt dixi attributum entis vt sic, quæ est vnitas in communi est ratio præcisa ab omnibus unitatibus particularibus, sicut ens vt sic, nil aliud est quam ratio abstracta ab omnibus entibus particularibus: sed summum absurdum est dicere, quod non detur vnitas vt sic, quæ est attributum entis: ergo summum absurdum est id ex quo sequitur illud.

183 Illa minor sic probatur, quia à positivo, & negativo, & à duobus contradictorijs, non potest abstrahi ratio communis vt sic, quia cum immediate, & maxime opponantur contradictorie, nihil datur in illis convenientia: unde nullum fundamentum datur in illis abstrahendi, siquidem totum fundamentum abstrahendi est convenientia: sed simplicitas quæ est vnitas rei simplicis, est negatio, & contradictorium compositionis, quæ est positivum: ergo ab illis non potest abstrahi ratio unitatis vt sic.

184 Verge, & demus quod præscindatur ratio unitatis vt sic, à negativo, & positivo: illa ratio abstracta nec esset negativa, nec positiva, sicut animal quod abstrahitur ab animali rationali, & irrationali, nec est rationale, neque irrationale; imo in vniversum omnis ratio præcisa ab inferioribus, nec est vnum, nec aliud illorum, quia est extra differentias illorum: sed vnitas vt sic abstrahit à positivo, & negativo: ergo neque est positivum nec negativum vnum, quod est attributum entis vt sic: atqui per te vnum vt sic est positivum: ergo tibi ipsi repugnas.

185 Sed vltimo demus unitatem esse negationem simplicitatis, id est oppositam simplicitati contradictoriæ, quod his verbis asserit Hurtado, sicut ergo res simplices, & actuales significamus, per negationem compositionis; ita unitatem significamus per indivisionem cui opponitur, quia vero vnitas contradictorie opponitur divisioni; divisio autem non est conceptus positivus, sed est carentia formalis vnionis; ideo vnitas est conceptus positivus, qui est indivisio: explicans autem paulo post, quid sit ista negatio carentiæ vnionis, quæ indivisio est, sic ait. Ita non posse dividi est non posse carere vnione, quia posse dividi est posse carere vnione, & non dividi est habere vnionem, quia dividi est illa carere, & posse carere vnione, & illa carere

sunt termini privativi, ideo non dividi est terminus positivus contradicens dividi; unde res est vna per vnionem suarum partium: ergo simplicitas ex tuis verbis quæ supra adduximus, est vera negatio compositionis, quæ vnio est, & vnitas est negatio divisionis, & divisio est negatio compositionis, vt tu ais verbis nuper adductis: ergo vnitas est negatio negationis compositionis, & ideo est positivum conceptus: ergo est ipsa vnio, quæ compositio est, quod tu ingenue fateris: ergo Deus qui summe vnus est summe compositus est, & Angelus qui habet unitatem compositionem habet: ergo non sunt simplices entitates Deus, & Angelus, quod est hæresis manifesta ex parte Dei.

Deinde: ergo ens non est vnum, quia ens vt sic 186 non est simplex; sed abstrahit à simplici, & composito.

Præterea, ergo iam dantur quinque attributa 187 entis; nam per te datur vnitas, quæ est opposita simplicitati, & datur bonitas, & veritas: sed possunt etiam alia esse, id est negatio veritatis, & negatio bonitatis; nam non est maior ratio quare negatio simplicitatis sit attributum, & negationes illorum attributorum non sint attributa; imo si istæ negationes non sunt duo attributa, nec indivisio vnitas erit, quia indivisio est negatio alterius attributi, sicut duæ à me assignatæ.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta Adversaria solvuntur.

Ad primum argumentum Respondeo distin- 188 guendo antecedens, multitudo cui opponitur vnitas Dei vltimo, & formaliter est negativum, nego antecedens; fundamentaliter, hoc est ratio fundandi formalitatis multitudinis; concedo; nam in multitudine duo dantur, vnum tanquam vltima ratio formalis, quæ nihil aliud est quam relatio divisionis, quæ resultat inter partes alicuius rei divise, & separatas, & hæc vocatur vltima formalitas, quia vltimo advenit supra partes multitudinis, vt postremo compleat capacitatem aut potentialitatem talis multitudinis, ita vt post illam nihil ulterius adveniat, quod possit determinare, seu denominare multitudinem, secundum quod divisa est; præter hanc relationem datur in multitudine negatio ipsa, per quam caret res vnione, aut identitate respectu alterius, & approximatione respectu ipsius, & hæc est ratio fundandi ipsam relationem divisionis, quia posita tali divisione, seu carentia in entitatibus resultant relationes divisionis in illis; unde talis negatio potius vltimæ formalitatis proximum fundamentum debet dici, quam vltima formalitas, v.g. in Patre datur duplex formalitas, alia vltima omnium, alia non vltima; vltima formalitas est relatio paternitatis, quia vltimo advenit supra generantem, vt denominet illum, & determinet ipsum, constituatque eundem vltimo, & formaliter in esse patris, quod adeo verum est, vt post talem paternitatem, nihil adveniat generanti, quod vltimo, & formaliter intrinsece denominet ipsum; præter hanc relationem datur in generante alia formalitas, quæ est ratio fundandi paternitatem, & hæc potius fundamentum proximum vltimæ formalitatis, quam vltima